

Оцінка рівня теоретичної підготовленості школярів із вадами слуху як невід'ємного складника їхньої здоров'яформувальної діяльності

Національний університет фізичного виховання і спорту України (м. Київ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Сьогодні на здоров'я дітей і підлітків найбільше впливають ті фактори, дія яких ще п'ять років тому була майже непомітною [4].

Урбанізація, зниження фізичного й підвищення нервово-психологічного навантаження, інформаційні перевантаження – усі ці складники нашої доби, як правило, різною мірою, але відбиваються на стані здоров'я молодого покоління нашої держави та значно погіршують його серед тих, хто з народження чи на початку свого життєвого шляху вже має фізичні вади [14].

Гіподинамія, незбалансоване харчування, шкідливі звички, негативні емоції, екологічне забруднення довкілля, нові соціальні й політичні явища в суспільстві (відсутність правового захисту тощо), низький рівень культури здоров'я населення, слабка (часто негативна) мотивація молоді до здорового способу життя – це загалом неповний перелік чинників, що являють собою не просто ризик для сучасних дітей і підлітків, а представляють патогенні складові частини їхнього життя й сумісні з їхнім поняттям про власне здоров'я [8].

На жаль, реалії сьогодення відобразилися патологічною аналогією й на життєвих пріоритетах дітей та підлітків з особливими потребами, позбавляючи їх не лише можливості покращити власний функціональний стан організму, а й знижуючи до мізерних шансів можливості їхньої особистої соціальної адаптації та визнання в суспільстві [1; 2].

Аналіз досліджень цієї проблеми. Актуалізація результатів наукових пошуків провідних фахівців галузі фізичного виховання й фізичної культури різних груп населення дає підставу виокремити одну з провідних позицій сучасної проблематики здоров'яформувальної діяльності дітей і молоді, що представлена у вигляді методологічної основи формування позитивної мотивації до здорового способу життя молодого покоління й виділення її центральної ланки – гуманістичного підходу, сутність якого полягає у створенні сприятливої ситуації для готовності молоді сьогодення до сприйняття та адекватного реагування на виховні дії шкільного й соціального середовищ [3; 7].

Таке розуміння демонструється вже тривалий час у нашій країні намаганнями реалізації багатьох заходів: на рівні нашої держави діє близько десяти національних програм, щорічно приймаються десятки важливих документів, головне завдання яких – пропаганда здорового способу життя дітей і молоді. Прийнято низку законів та підзаконних актів щодо запобігання поширенню інфекційних хвороб, тютюнопалінню, алкоголізму, наркоманії й ВІЛ/СНІДу [5; 10].

Національна доктрина розвитку освіти в Україні висуває завдання піднесення освіти до рівня загальнонаціональних пріоритетів. Ідеї формування здоров'я людини через освіту в цій державній програмі відведено окремий розділ. Тому школа та вчитель несуть правову й моральну відповідальність за стан здоров'я школярів, створення позитивної, сприятливої атмосфери в класі, школі та сім'ї [7; 12].

Оскільки система освіти має щоденний доступ до дитини, велику роль у формуванні мотивації до підтримання, укріплення й збереження її здоров'я відіграє саме педагогу. Лише система освіти будь-яких форм навчання може та повинна зберегти майбутнє нації, підвищити рівень здоров'я нашого молодого покоління, незалежно від того, чи це дитина без фізичних вад, чи з особливими потребами. Тому першочерговим завданням будь-якого навчального закладу має бути не просто високий рівень знань дитини, а високий рівень знань про здоров'я й стійке бажання його досягти [15].

Формулювання мети та завдань дослідження. Постановка проблематики дослідження й обґрунтування її актуальності дали підставу сформулювати мету та завдання нашої дослідницької діяльності.

Мета дослідження – визначення рівня теоретичної підготовленості школярів із вадами слуху для оцінки потенційної можливості створення й розвитку мотивації до власного здоров'яформування.

Завдання роботи:

- провести аналіз сучасних досліджень рівня теоретичних знань стосовно здоров'яформувальної діяльності дітей та молоді;
- відповідно до отриманих результатів розробити систему опитування для проведення письмового моніторингу;
- установити рівень теоретичних знань школярів із вадами слуху за цим моніторингом;

– обґрунтувати висновки й сформулювати практичні рекомендації стосовно готовності школярів із вадами слуху до розвитку мотивації, спрямованої на власне здоров'я формування.

Проведені дослідження виконані за темами Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2016–2020 рр. Міністерства освіти і науки України, розробленого й затвердженого в Національному університеті фізичного виховання і спорту України.

Для досягнення поставленої мети та реалізації завдань дослідження нами використано такі **методи**: аналіз й узагальнення даних спеціальної науково-методичної літератури, моніторинг інформаційних ресурсів мережі Інтернет, педагогічні методи (тестування), методи математичної статистики.

Дослідження проводили на базі Національного університету фізичного виховання і спорту України, а також спеціалізованих загальноосвітніх закладів м. Києва та Київської області. У них, за попередньою згодою батьків, брали участь 236 учнів віком від 13 до 19 років із різними вродженими або набутими вадами слуху.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Аналіз результатів роботи Н. М. Баймут, В. С. Косенка, Г. П. Богданова, Є. І. Кальченка, Г. Т. Навроцької, Г. І. Патлєєва [11] засвідчив, що існує відкрите питання про необхідність виховання сучасної молоді, зокрема формування здорового способу життя дітей і підлітків. Фахівці стверджують, що особливо важливою в останні роки є зміна всього навчально-виховного процесу з таким розрахунком, щоб урок із будь-якого навчального предмету був таким, що сприяє не лише інтелектуальному розвитку, але й збереженню фізичного та соматичного статусу дитини; щоб шкільні заняття не знижували, а підвищували адаптивність учнів і збільшували резерви їхнього здоров'я [8; 14].

На думку О. А. Томенко [13], до проблеми формування теоретичних знань старшокласників належить комплекс вимог, що на сьогодні відсутній у системі фізичного виховання школяра, ще не осмислений педагогами та не увійшов до освітнього стандарту.

М. М. Саїнчук [11] зазначає: формування знань із фізичної культури – неодмінна умова свідомого опанування рухових умінь і навичок учнів.

Н. В. Москаленко, О. О. Власюк, І. В. Степанова, О. В. Шиян [10] указують, що формуванню знань із фізичної культури в школярів сприятиме розробка відповідних програм і побудова навчального процесу так, щоб теоретичний матеріал засвоювався в процесі занять для підвищення мотивації до занять фізичними вправами, підвищення потреби в здоровому способі життя, а також сприяння виконанню всіх завдань, які стоять перед процесом фізичного виховання в школі.

Спеціалістами розроблено критерії оцінювання теоретико-методичної підготовленості учнів із фізичної культури й запропоновано комплексне оцінювання контролю навчальних досягнень учнів, що містить також оцінювання теоретичної підготовки [6].

Т. Ю Круцевич, О. В. Іщенко, В. П. Семененко [9], визнаючи позитивні сторони розроблених технологій оцінювання теоретико-методичних знань учнів із фізичної культури, указують, що очевидно є складність використання зазначених критеріїв у практичній діяльності вчителя фізичної культури, відсутність чіткої й достатньої обґрунтованості рівнів засвоєння знань, які б відповідали теорії їх формування.

Проте, за результатами проведеного нами аналізу наукових досліджень, потрібно наголосити на відсутності спроб дослідити рівень теоретичних знань із фізичної культури або основ здорового способу життя дітей з особливими потребами.

Установлений факт став підґрунтям для розробки системи опитування школярів із вадами слуху й проведення письмового моніторингу рівня їхніх теоретичних знань за окремими напрямками, що являють собою змістові складові частини здоров'я кожної людини (рис. 1).

Рис. 1. Структура системи опитування школярів із вадами слуху для письмового моніторингу рівня їхніх теоретичних знань

Запропонована нами система опитування включала 36 тестових запитань із чотирма відповідями на вибір і лише однією правильною серед них, яку школярі обирали письмово на заздалегідь підготовленому бланкові анкети за темами чотирьох представлених модулів протягом 60 хвилин у позаурочний час.

Питання модулів згруповано відповідно до встановлених нами рівнів оцінки теоретичних знань: по три запитання з кожного тематичного модуля – загалом 12 запитань різної складності: прості запитання на низькому рівні, де знання трактувалися як низькі, визнавали відсутність мотивації; спостерігали стійке небажання та байдужість до цінностей здоров'я; помірні за складністю на середньому рівні, де проявлялася демонстрація знання предмета, проте ці знання нечіткі або фрагментарні, відзначався недостатньо високий ступінь мотивації; складні запитання високого рівня, де реєструвалися глибокі знання предмета; визначалася зацікавленість у покращенні рівня власного здоров'я; проявлялось усвідомлення цінності здоров'я й високий ступінь мотивації до здоров'яформувальної діяльності, готовність до підвищення знань зі здоров'яформувальної діяльності та реалізації їх у повсякденному житті. За кожну правильну відповідь на запитання анкети, що належать до низького рівня оцінки теоретичних знань, школярі отримували 1 умовний бал, середнього рівня – 3 умовні бали, високого рівня – 5 умовних балів. Установлення й аналіз рівня теоретичної підготовленості школярів проводили за кожним модулем окремо відповідно до таких значень: 1–3 умовні бали – низький рівень, 4–12 – середній, 13–27 – високий рівень.

Додатково, згідно з методикою, запропованою Т. В. Антоною й модифікованою Є. А. Захаріною та С. М. Футорним [16], нами проведено оцінку сформованості теоретичних знань школярів із вадами слуху за результатами співвідношення сумарної оцінки набраних під час письмового моніторингу умовних балів до максимальної кількості умовних балів за всі запитання, що виражалось у відсотках за такою шкалою (див. табл. 1).

Таблиця 2

Шкала сформованості теоретичних знань [16]

Рівень сформованості теоретичних знань	%
Початковий	До 34
Невпевнений (індиферентний)	35–68
Достатній	Вище за 69

Результати дослідження рівня теоретичних знань школярів із вадами слуху за темою модуля «Здоровий спосіб життя» засвідчили, що серед як слабчуючих учнів, так і глухих школярів менше 10 % опитаних правильно відповіли на запитання високого рівня (рис. 2).

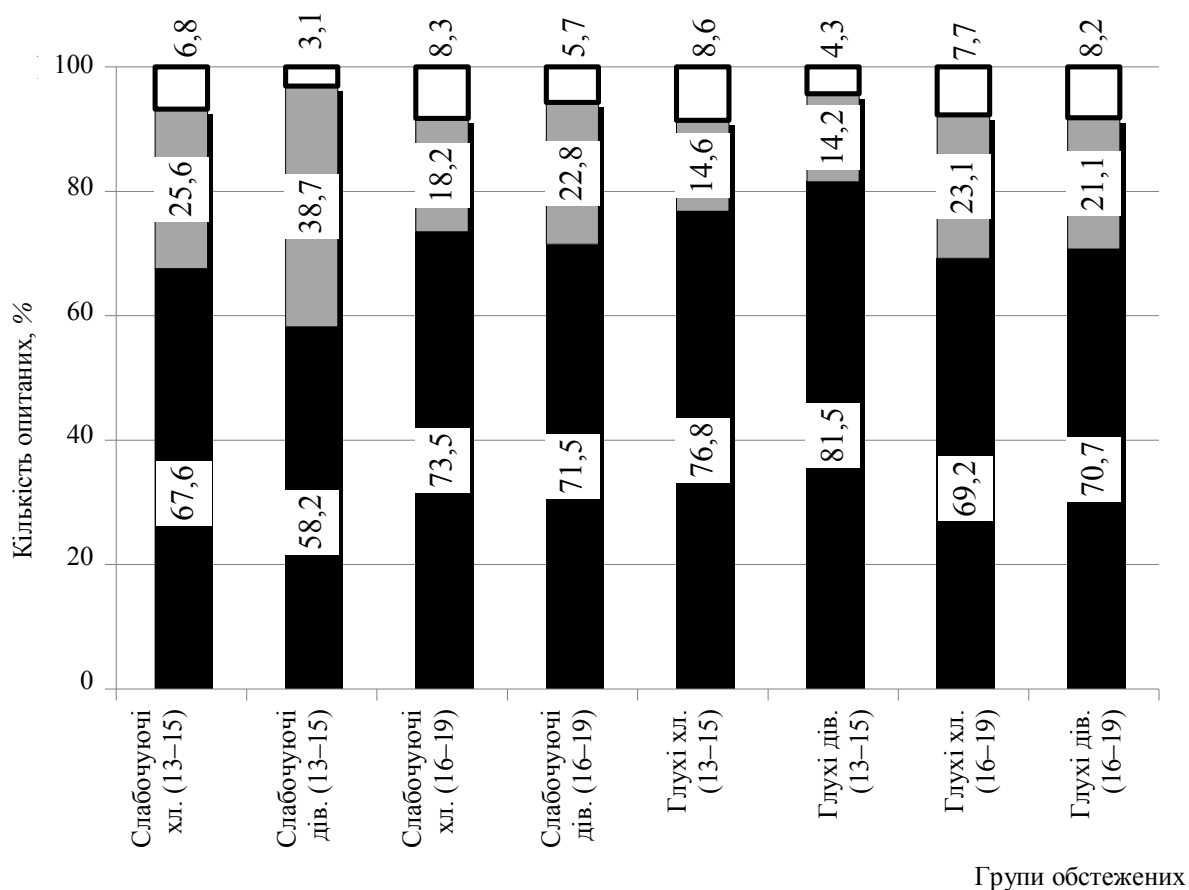

Рис. 2. Розподіл школярів із вадами слуху відповідно до отриманих балів на запитання модуля «Здоровий спосіб життя»:

■ – низький рівень; ■ – середній рівень; ■ – високий рівень.

За результатами досліджень, на середньому рівні опинилися від 14,2 до 38,7 % учнів. Решта опитаних школярів із вадами слуху мала низький рівень; найбільш численною групою серед загальної кількості учнів стала група глухих дівчат 13–15 років, а найменшою – слабочуючі дівчата тієї самої вікової групи.

Моніторинг теоретичних знань школярів за темою модуля «Фізична культура» продемонстрував, що на високому рівні перебувало від 4,1 % опитаних учнів до 19,7 % (рис. 3).

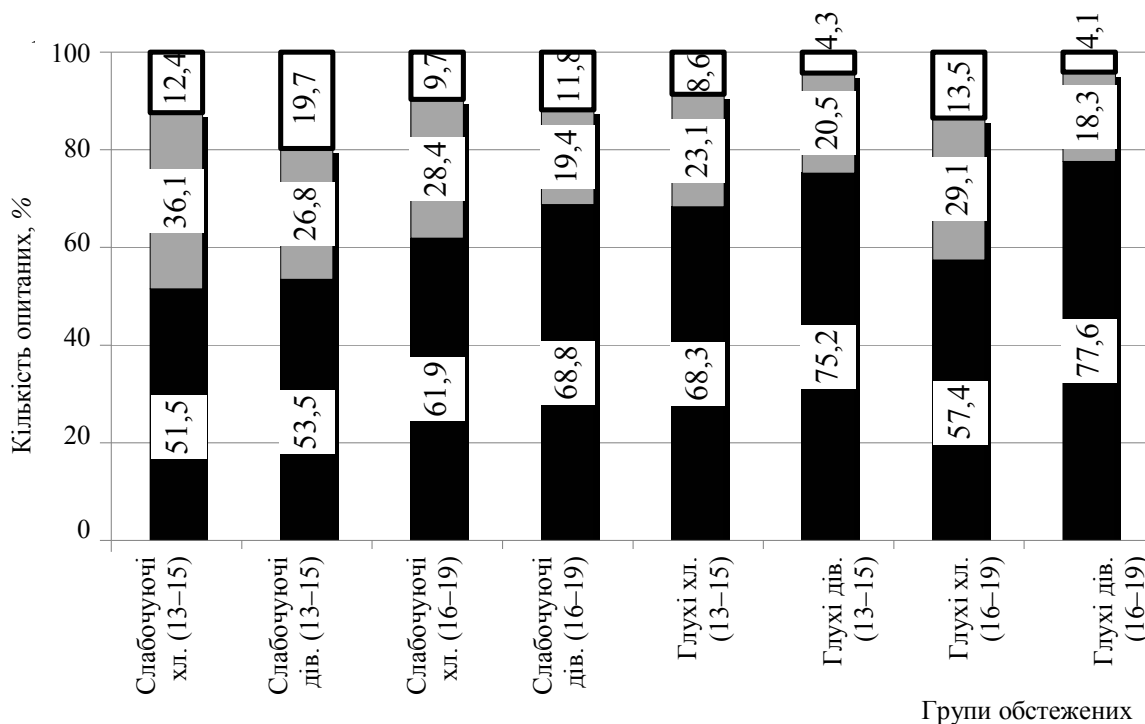

Рис. 3. Розподіл школярів із вадами слуху відповідно до отриманих балів на запитання модуля «Фізична культура»:

■ – низький рівень; ■ – середній рівень; ■ – високий рівень.

Середній рівень теоретичних знань мали від 19,4 до 29,1 % учнів, а низький рівень показали від 51,5 до 77,6 % школярів, де найбільшою за кількістю виявилася група глухих дівчат 16–19 років, а найменшою – група слабочуючих хлопців віком 13–15 років.

Аналіз результатів опитування школярів із вадами слуху за темою модуля «Екологія» засвідчив, що жоден з опитаних не дав правильної відповіді на запитання високого рівня (рис. 4).

Кількість школярів, що мала середній рівень теоретичних знань, була в межах від 3,5 до 24,7 %. Низький рівень теоретичної підготовленості за чисельністю, на жаль, засвідчив такі значення: від 75,3 % – слабочуючі дівчата 13–15 років і понад 90 % – усі групи глухих дітей і підлітків.

Дослідження результатів опитування за темою модуля «Медичний контроль» також не виявило школярів із високим рівнем теоретичних знань, проте простежено зміну співвідношення кількості учнів із середнім і низьким рівнями теоретичної підготовленості з більш оптимістичними їх числовими значеннями, порівняно з попередніми даними (рис. 5).

Середній рівень теоретичних знань виявили від 12,5 до 43,4 % школярів, низький – від 56,6 % слабочуючих дівчат 13–15 років до 87,5 % глухих дівчат 16–19 років.

Порівняльна характеристика розрахованих нами середніх значень кількості умовних балів за кожною групою опитаних школярів із вадами слуху за темами чотирьох модулів засвідчила, що їх теоретична підготовленість перебуває в більшості груп на середньому рівні (табл. 2).

Найбільш успішною у своїх відповідях була група слабочуючих дівчат вікової групи 13–15 років, де середня кількість умовних балів групи за кожним модулем мала найвищі значення й відповідала середньому рівню теоретичних знань.

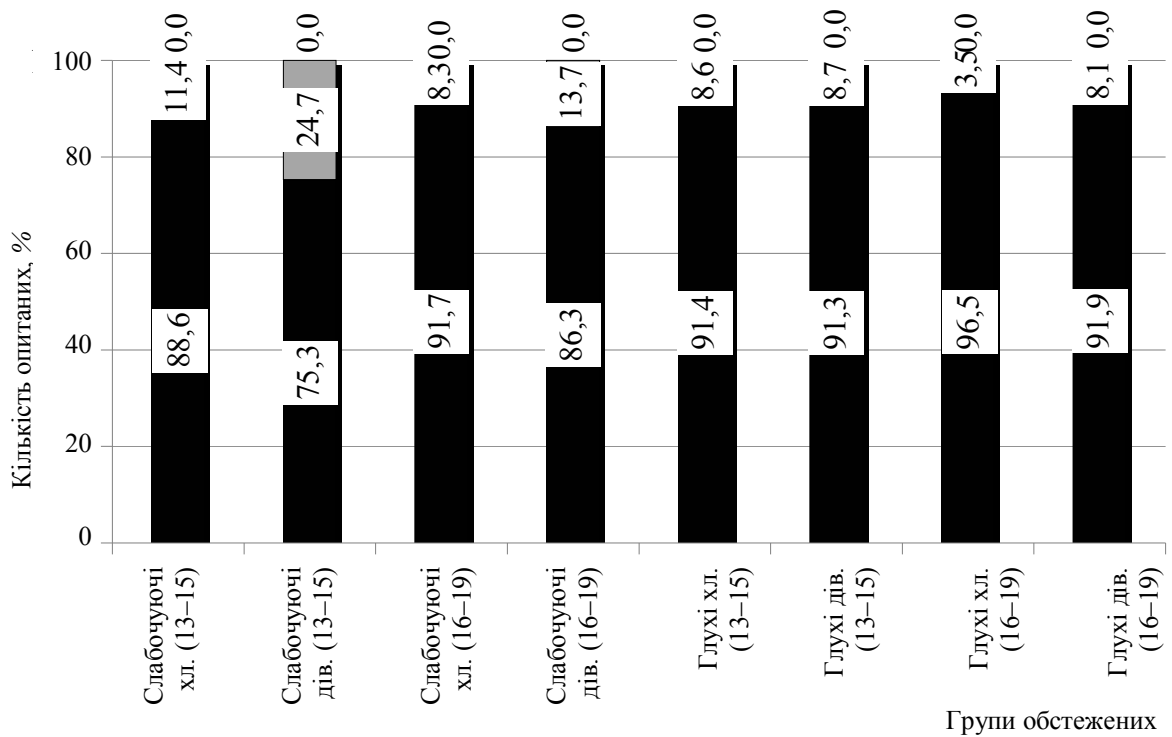

Рис. 4. Розподіл школярів із вадами слуху відповідно до отриманих балів на запитання модуля «Екологія»:

■ – низький рівень; ■ – середній рівень; ■ – високий рівень.

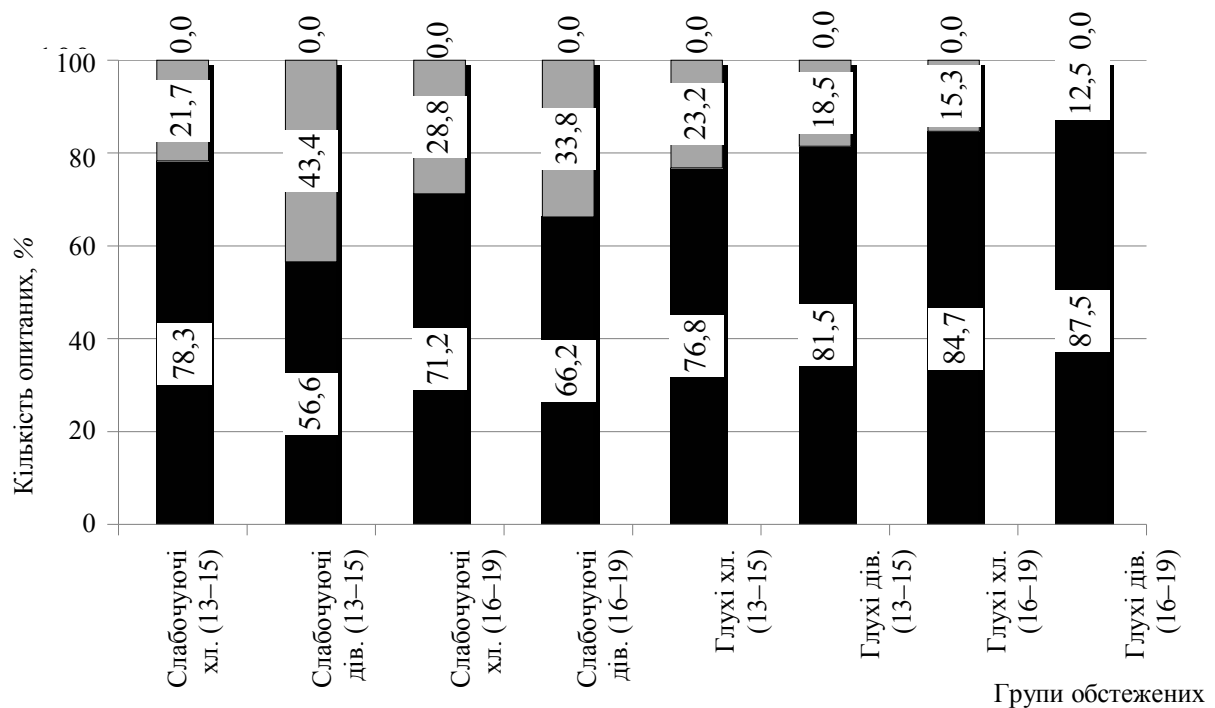

Рис. 5. Розподіл школярів із вадами слуху відповідно до отриманих балів на запитання модуля «Медицинний контроль»:

■ – низький рівень; ■ – середній рівень; ■ – високий рівень.

Саме групи глухих хлопців і дівчат 16-19 років мали найнижчі середні значення кількості набраних умовних балів під час опитування, порівняно з результатами слабочуючих учнів.

Порівняльна характеристика рівня теоретичних знань школярів із вадами слуху за темами чотирьох модулів, ум. балів ($\bar{x} \pm S$) (n=236)

Показник / Норма	Контингент досліджених							
	слабочуючі (n=129)				глухі (n=107)			
	13–15 років		16–19 років		13–15 років		16–19 років	
	хлопці (n=35)	дівчата (n=37)	хлопці (n=27)	дівчата (n=29)	хлопці (n=28)	дівчата (n=33)	хлопці (n=24)	дівчата (n=22)
Модуль «Здоровий спосіб життя»	6,5± 1,84	5,9± 2,38	3,7± 1,77	3,4± 0,96	3,6± 1,24	2,6± 0,57	2,2± 0,75	3,7± 0,66
	середній	середній	середній	середній	середній	низький	низький	середній
Модуль «Фізична культура»	11,8± 5,33	10,1± 6,21	8,3± 2,36	4,4± 1,27	4,2± 0,91	3,5± 0,38	6,2± 1,01	2,5± 0,44
	середній	середній	середній	середній	середній	середній	середній	низький
Модуль «Екологія»	2,5± 0,34	5,9± 2,76	1,7± 0,41	2,2± 0,37	1,3± 0,31	1,6± 0,17	1,6± 0,13	1,3± 0,07
	низький	середній	низький	низький	низький	низький	низький	низький
Модуль «Медичний контроль»	8,1± 6,29	11,3± 3,23	9,1± 4,22	8,9± 4,51	8,3± 0,31	5,4± 0,17	4,8± 0,13	4,1± 0,07
	середній	середній	середній	середній	середній	середній	середній	середній

Завершальним етапом наших досліджень стало визначення рівня сформованості теоретичних знань дітей та підлітків із вадами слуху (рис. 6).

За умови врахування максимальної кількості балів (108 умовних балів), яку можливо було отримати, давши всі правильні відповіді на запитання запропонованого нами письмового моніторингу теоретичних знань учнів із вадами слуху, ми розрахували співвідношення середньої суми балів, отриманих кожною групою опитаних школярів, до максимально можливої суми балів й оцінили отримане відсоткове значення за шкалою сформованості теоретичних знань, що представлена в табл. 1.

Отримані дані дали змогу визначити найбільш обізану стосовно готовності до здоров'я формувальної діяльності групу школярів із вадами слуху, яку склали слабчуючі дівчата віком 13–15 років, а також групу учнів із найнижчим рівнем сформованості теоретичних знань – глухі дівчата 16–19 років.

Результати досліджень дали підставу для висновку:

– майже 82,0 % опитаних школярів із вадами слуху мають низький рівень теоретичної підготовленості щодо виконання здоров'я формувальної діяльності;

– досить тривожним є низький рівень теоретичних знань школярів із вадами слуху стосовно основних компонентів здорового способу життя, а саме: 76,3 % учнів не знають правил гігієни, 81,5 % дітей і підлітків не володіють знаннями з основ раціонального харчування, 77,1 % опитаних школярів не чули про норми сну і його значення для здоров'я людини;

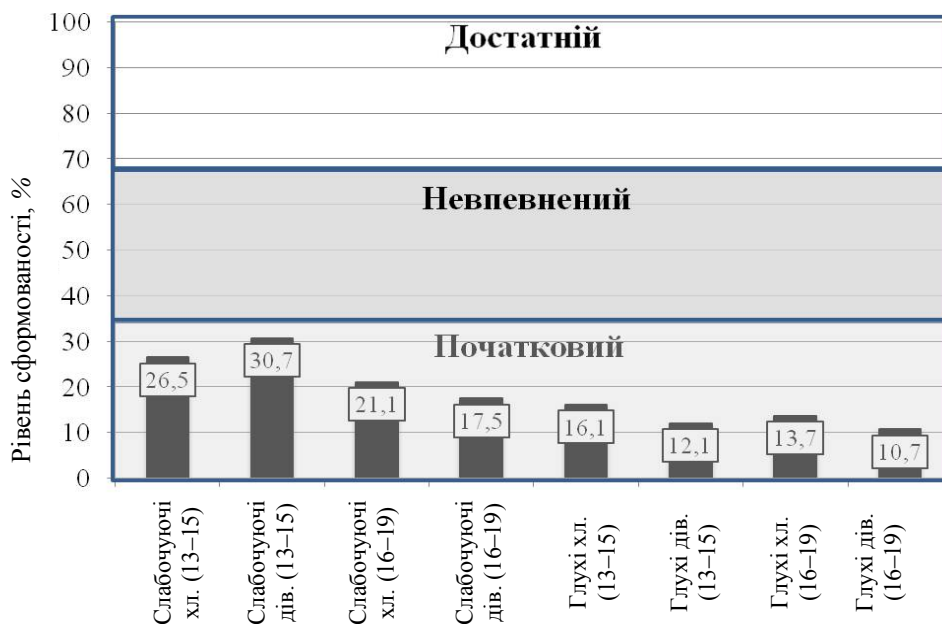

Рис. 6. Рівень сформованості теоретичних знань школярів із вадами слуху:

■ – початковий рівень; ■ – невпевнений рівень; ■ – достатній рівень.

– серед опитаних учнів виникли труднощі із запитаннями тематичного модуля «Фізична культура», про що свідчать хибні відповіді на запитання щодо режимів рухової активності (62,8 %), форм рухової активності (52,4 %), розвитку фізичних якостей (67,3 %), розкриття понять «фізична культура», «фізичне виховання», «урок», «гіподинамія», «навантаження» (78,4 %);

– найнижчі результати учні з вадами слуху продемонстрували у своїх відповідях за темою модуля «Екологія», зовсім не орієнтуючись у питаннях щодо забруднення навколишнього середовища (91,5 %), впливу шкідливих сполук на стан організму людини (93,8 %), використання життєво необхідних для людини органічних сполук і неорганічних з'єднань (97,6 %), а також модуля «Медичний контроль», не розуміючи структури щорічного медичного обстеження (81,9 %), ознак розвитку патологічних процесів (92,7 %), симптомів прояву та дії біологічного патогенного фактора (інфекції, алергену) (86,3 %);

– результати практичних досліджень за розробленою нами системою опитування й подальша оцінка рівня теоретичної підготовленості школярів із вадами слуху продемонстрували сформованість їхніх теоретичних знань на початковому рівні незалежно від ступеня порушення слухової функції та вікової групи.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Проведені нами теоретичні й практичні дослідження стали підґрунтям для формулювання практичних рекомендацій, основні положення яких, передусім, спрямовано на розкриття необхідності розробки та впровадження в процес фізичного виховання дітей і підлітків із вадами слуху інноваційних технологій, що ґрунтуватимуться виключно на потребах школярів із цими сенситивними порушеннями, сприятимуть покращенню рівня їхньої фізичної підготовленості та підвищенню функціонального стану організму, а також формуванню стійкої мотивації до оптимізації стану власного здоров'я, розпізнання й уникнення факторів ризику його погіршення, розширення світогляду та отримання життєво важливих знань, умінь і навичок, що в майбутньому складуть міцний фундамент становлення незалежної та самодостатньої особистості, громадянина, повноправного члена суспільства.

На нашу думку, процес розробки педагогічних інновацій сьогодення не можливо якісно реалізувати без урахування всіх складових частин сучасної освіти, особливо якщо це питання стоїть у напрямі оптимізації процесу адаптивного фізичного виховання.

Саме тому в подальших наших дослідженнях ми намагатимемося всесторонньо вивчити рівень прояву практичних умінь та навичок дітей і підлітків із вадами слуху щодо можливості виконання ними здоров'яформувальної діяльності, визначити їхні потреби й мотивацію до занять фізичною культурою та організованою руховою активністю, установити зацікавленість і структуру інтересів до процесу фізичного виховання як однієї з головних сходинок їхньої соціальної адаптації.

Джерела та література

1. Випасняк І. Вплив активізації рухової активності на соціальну інтеграцію глухих дітей/ І. Випасняк // Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура. – Івано-Франківськ, 2006. – Вип. 2. – С. 136–140.
2. Гацоєва Л. С. Соматичне здоров'я дітей зі зниженим слухом та його зміни під впливом експериментальної методики / Л. Гацоєва // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. праць. – Вип. 13. – Вінниця, 2012. – С. 18–23.
3. Герасимова Н. А. Интегральная технология обучения в физкультурном образовании школьников : дис. ... канд. пед. наук / Н. А. Герасимова. – Санкт-Петербург, 2003. – 251 с.
4. Долбишева Н. Г. Теоретико-методичні основи формування знань про фізичне здоров'я в системі фізичного виховання у старшокласників : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 / Н. Г. Долбишева ; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – Київ, 2006. – 21 с.
5. Єлісеєва Д. Рівень теоретичних знань із фізичної культури дітей старшого шкільного віку / Д. Єлісеєва // Молода спортивна наука, 2015. – Т. 2. – С. 86–90.
6. Захарова И. Г. Информационные технологии в образовании : учеб. пособие [для студентов вузов, обучающихся по пед. спец. (ОПД. Ф.02 – Педагогика)] : доп. УМО по спец. пед. образования / И. Г. Захарова. – 5-е изд., стер. – Москва : Academia, 2008. – 189 с.
7. Капустин А. С. Формирование теоретических знаний по физической культуре у учащихся 10–11 классов : автореф. дис. ... канд. наук по физ. культуре / А. С. Капустин. – Омск, 2002. – 24 с.
8. Кашуба В. А. Современные подходы к здоровьесбережению студентов в процессе физического воспитания / В. А. Кашуба, С. М. Футорный, Е. В. Андреева // Физ. воспитание студентов. – Харьков, 2012. – № 5. – С. 50–58.
9. Круцевич Т. Підходи до оцінки теоретичних знань з фізичної культури дітей середнього шкільного віку / Т. Круцевич, О. Іщенко, В. Семененко // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2014. – № 1. – С. 68–73.
10. Інноваційні технології у фізичному вихованні школярів / [Н. В. Москаленко, О. О. Власюк, І. В. Степанова, О. В. Шиян]. – Дніпропетровськ : Інновація, 2011. – 235 с.
11. Сайчук М. М. Ціннісна орієнтація старшокласників до отримання теоретичних знань із фізичної культури / М. М. Сайчук // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини. – Львів, 2011. – Вип. 15, т. 2. – С. 227–232.
12. Степанова І. В. Концепція інноваційної програми фізичного виховання у вищих навчальних закладах / І. В. Степанова // Спортивний вісник Придніпров'я. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 2014. – № 2. – С. 163–166.
13. Томенко О. А. Теоретико-методологічні основи неспеціальної фізкультурної освіти учнівської молоді : автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 / О. А. Томенко ; НУФВСУ. – Київ, 2012. – 39 с.
14. Футорный С. М. Сучасні підходи до формування здорового способу життя студентів / С. М. Футорный // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – Київ, 2012. – № 3. – С. 15–19.
15. Футорный С. М. Современные аспекты разработки и внедрения здоровьесберегающих технологий в процессе физического воспитания студенческой молодежи / С. М. Футорный // Физ. культура, спорт та здоров'я нації. – Вінниця, 2014. – № 3 (56). – С. 312–319.
16. Футорный С. М. Здоровьесберегающие технологии в процессе физического воспитания студенческой молодежи : [монография] / С. М. Футорный. – Київ : Саммит-книга, 2014. – 296 с.

Анотації

У статті представлено результати дослідження рівня теоретичних знань школярів із вадами слуху й оцінки їхньої готовності до виконання власної здоров'яформувальної діяльності. Отримані дані засвідчили низький рівень теоретичної підготовленості дітей та підлітків із різними вадами слуху щодо їхньої власної здоров'яформувальної діяльності.

Грунтуючись на висновках проведених досліджень, ми розробили рекомендації щодо можливості формування й розвитку мотивації в школярів із вадами слуху до виконання власної здоров'яформувальної діяльності.

Ключові слова: здоров'я, діти з вадами слуху, здоров'яформувальна діяльність, теоретичні знання, теоретична підготовленість, учні, школярі, мотивація, слабочуючі, глухі.

Виталий Кашуба, Елена Маслова, Татьяна Рычок. Оценка уровня теоретической подготовленности школьников с нарушениями слуха как неотъемлемой составляющей их здоровьесформирующей деятельности. В статье представлены результаты исследования уровня теоретических знаний школьников с нарушениями слуха и оценки их готовности к осуществлению собственной здоровьесформирующей деятельности. Полученные данные показали низкий уровень теоретической подготовленности детей и подростков с различными нарушениями слуха относительно их собственной здоровьесформирующей деятельности.

Основываясь на выводах проведенных исследований, мы разработали рекомендации относительно возможности формирования и развития мотивации в школьников с нарушениями слуха к осуществлению собственной здоровьесформирующей деятельности.

Ключевые слова: здоровье, дети с нарушениями слуха, здоровьесформирующая деятельность, теоретические знания, теоретическая подготовленность, учащиеся, школьники, мотивация, слабослышащие, глухие.

Vitaliy Kashuba, Olena Maslova, Tetyana Rychok. Assessment of Theoretical Preparedness of Pupils with Hearing Disorders as an Integral Component of Their Health Forming Activities. The article presents the results of a study of the level of theoretical knowledge of pupils with hearing disorders and assessment of their readiness to

implement their own health forming activities. The obtained data have shown a low level of theoretical readiness of children and teenagers with various hearing disorders relative to their own health-forming activity. Grounding on conclusions of the conducted studies it was developed the recommendations concerning the possibility of formation and development of motivation among pupils with hearing disorders to realization of own health-improving activity.

Key words: *health, children with hearing disorders, health forming activity, theoretical knowledge, theoretical readiness, pupils, schoolchildren, motivation, hearing-impaired, deaf.*